

МОТИВИ

към проекта на Постановление на Министерския съвет за приемане на Наредба за приобщаващото образование

С Постановление на Министерския съвет № 286 от 04.11.2016 г. е приета Наредба за приобщаващото образование. С наредбата се определя държавният образователен стандарт за приобщаващото образование по чл. 22, ал. 2, т. 7 от Закона за предучилищното и училищното образование. Наредбата урежда обществените отношения, свързани с осигуряване на приобщаващото образование на децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование, както и дейността на институциите в тази система за предоставяне на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

Необходимостта от приемането на нова Наредба за приобщаващото образование се налага поради някои трудности, които възникват при прилагането на действащата към момента Наредба за приобщаващото образование. Наредбата регламентира дейностите за обща и допълнителна подкрепа съобразно индивидуалните потребности на всяко дете и ученик и предоставянето им от учители и други педагогически специалисти (психолози, педагогически съветници, логопеди), както и от специалисти (социални работници, кинезитерапевти, и др.), но ги обременява административно, което затруднява ефективното им предоставяне. Административната тежест е във връзка със сроковете за изготвянето на оценките на индивидуалните потребности на децата и учениците, честотата на екипните срещи и попълването на свързаната с това документация. Идентифицирани са и трудности, свързани с:

- неясни регламенти по отношение участието и сътрудничеството на родителите;
- липса на точно регламентиране на междуинституционалното взаимодействие с органите по закрила;
- недостатъчната свобода и независимост на детските градини и училищата от родителите при определяне на подкрепата и при реализиране на дейности за преодоляване на проблемното поведение и за справяне със затрудненията на децата и учениците с приобщаването в образователния процес и в образователната среда;
- липса на процедури за насочване на ученици със специални образователни потребности към подходящи профили, професии и специалности след VII и X клас;
- кратки срокове, регламентирани по отношение на дейността на регионалните екипи за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни

потребности към регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование и др.

Приемането и действието на Постановлението ще допринесат за създаването на благоприятни условия за осъществяване на приобщаващото образование в системата на предучилищното и училищното образование.

Основните моменти в Наредбата за приобщаващото образование са свързани със следното:

- поставяне на акцент върху директната работа с децата и учениците за сметка на минимализиране на административните задължения на екипите за подкрепа за личностно развитие;
- въвеждане на координатор в детската градина и училището, който да разпределя и координира отговорностите по подкрепата за личностно развитие на децата и учениците, вместо координиращ екип;
- осигуряване на проходимост на възможностите за допълнително обучение по учебен предмет и консултации на децата и учениците;
- поставяне на акцент върху предоставянето на допълнителна подкрепа на децата и учениците с изявени дарби, за да се отговори на техните изпреварващи потребности от обучение;
- поставяне на акцент и върху грижата за здравето чрез създаване на условия за достъп на децата и учениците до медицинско обслужване, чрез организиране на програми, свързани със здравното образование, здравословното хранене, първа долекарска помощ и други. Партньори в тези дейности ще бъдат родителите;
- регламентиране на библиотечно-информационната дейност във всяко едно училище като възможност за достъп до учебна литература, както и като място с определени социални функции – осъществяване на социални контакти и опознавателни срещи между учениците с достъп до съвременни технологии. Училищната библиотека трябва отново да бъде привлекателно място за деца, родители и учители;
- определяне на кариерното ориентиране в съответствие със съвременните теории за развитие на детето – акцентирание върху силните страни на детето и възможностите за развитие още в предучилищна възраст;
- регламентиране на ясна процедура за насочване на ученици със специални образователни потребности след VII и X клас за продължаване на образованието в профили и в специалности от професии;

- засилване на задълженията и отговорността на родителите като партньор на детската градина и училището в осигуряването на приобщаващото образование и ясно определяне на ролята им по отношение на екипа за подкрепа за личностно развитие в детската градина и училището;
- определяне на дейностите по налагане на санкции в съответствие с необходимостта от изграждане на позитивен климат в училище чрез серия от мерки, отговарящи на потребностите на общественото развитие. Осигурява се повече свобода на училищните екипи да се възползват от тази мерки при необходимост;
- създаване на реални възможности центровете за специална образователна подкрепа да бъдат подкрепяща образователна институция за тези деца и ученици със специални образователни потребности, които не могат напълно да бъдат обхванати в образователния процес в детските градини и училищата;
- разширяване на дейността на регионалните екипи за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности чрез развитие на функцията за методическа подкрепа на екипите за подкрепа за личностно развитие в детските градини и училищата;
- засилване на координацията между образователната система и тази на закрилата на детето.

С действието на Наредбата ще се намалят ограниченията пред достъпа до качествено предучилищно и училищно образование в контекста на приобщаващото образование чрез подкрепа за личностно развитие на децата и учениците. Това ще спомогне за увеличаване на обхвата и за задържането на децата и учениците в задължителна предучилищна и училищна възраст в системата на предучилищното и училищното образование. Предлаганите промени, свързани с действието на Постановлението, ще допринесат за осъществяването на реформата в предучилищното и училищното образование в съответствие със Закона за предучилищното и училищното образование.

Постановлението е в синхрон и с приоритетите, заложи в действащата национална стратегическа рамка на предучилищното и училищното образование, свързани с повишаване на обхвата на децата и учениците в предучилищното и училищното образование и с намаляване дела на отпадналите от училище и преждевременно напусналите училище.

Прилагането на проекта на акт ще се осигури в рамките на разчетените със Закона за държавния бюджет на Република България за 2017 г. средства за функция „Образование“,

поради което предложеният нормативен акт няма да окаже пряко или косвено въздействие върху държавния бюджет.

С Постановлението не се въвеждат разпоредби от европейското право, поради което не се налага изготвяне на справка за съответствие с европейското законодателство.